

Lliçó de graduació de la promoció 2015 “Lliçons de vida”

Chelo Chacartegui
Javega,

professora de la Facultat de Dret

Barcelona, 4 de juliol del 2015

Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona

Lliçó de graduació de la promoció 2015 “Lliçons de vida” Chelo Chacartegui Javega, professora de la Facultat de Dret Barcelona, 4 de juliol del 2015

Rector de la Universitat Pompeu Fabra, presidenta del Consell Social, degà, professores i professors, graduades i graduats del grau en Relacions Laborals i del grau en Criminologia i Polítiques Públiques de Prevenció, familiars i amics que us acompanyen,

En primer lloc, moltes felicitats als graduats i graduades; avui és el vostre dia. Així mateix, vull donar l'enhorabona als vostres familiars, especialment als pares i mares; però m'agradaria tenir una menció especial per als avis i àvies, que fan una tasca fonamental a la nostra societat perquè els nostres fills i filles puguin sortir endavant. Encara que el mèrit és vostre, i que esteu aquí perquè heu treballat molt, estic segura que amb l'afecte i el suport de la vostra família heu pogut continuar endavant fins a arribar a l'acte del qual gaudim avui. Alguns o algunes de vosaltres sereu el primer membre de la família que ha estudiat a la universitat, i això és un gran orgull per als vostres pares. Enhorabona.

Aquesta lliçó de graduació ha sigut una de les més difícils que he preparat en la meua vida acadèmica. Em vénen al cap moltes vivències que he tingut la fortuna de viure en aquesta universitat, la Universitat Pompeu Fabra, la nostra universitat. Una universitat que em va acollir l'any 1995, fa ja vint anys on vaig trobar un lloc on tots i totes podíem expressar-nos lliurement. On hem après tant de tantes persones bones i sàvies. Algunes, malauradament, ja ens han deixat.

Aquesta és la universitat de persones com la rectora M. Rosa Virós, la professora que sabia escoltar a tothom, des del personal de neteja fins a un becari o un catedràtic. Del professor Manuel Ramón Alarcón, amb qui, amb el seu principi *pro operario*, vam aprendre la raó de ser de l'ordenament laboral, i que va contribuir a crear una societat més justa i igualitària. Del professor Joan Miquel, que sempre compartia els seus treballs amb nosaltres, de la mateixa manera que volia que compartíssim els nostres treballs amb ell. Del professor Francisco Fernández Buey, en qui intel·ligència i cor es combinaven perfectament amb el coratge de dir sempre el que ell pensava, fos o no políticament correcte.

Sempre els tindrem en el nostre pensament perquè per a nosaltres han estat models a seguir. Des de la modèstia i la discreció que només tenen les persones sàvies.

La universitat no és només una font de coneixements; la universitat és una manera de viure, de relacionar-se amb els altres; d'armar-se de principis i també d'intentar ser millors persones. Com a universitat pública que és la UPF, ens hem de creure que estem per servir l'interès general de tota la societat.

Estem en un món ple de desigualtats socials i l'ensenyament ens democratitza i ens fa més lliures. En definitiva, la universitat contribueix a un món millor i més just.

Per això, en el vostre acte de graduació no vull buscar un cúmul de frases fetes que se suposa que han de quedar bé en un acte com aquest, provinents d'algun economista, filòsof, jurista o pensador de moda. Donat que quasi sempre em dirigeixo a vosaltres per la meva activitat com a professora de Dret del Treball i de la Seguretat Social o bé com a vicedegana del grau en Relacions Laborals –algunes vegades per dir-vos que malauradament s'ha passat un termini–, en aquesta ocasió crec que és just que us digui el que he après de vosaltres, els meus i les meves estudiants.

Aquesta lliçó de graduació la vull dedicar a tots els estudiants que penseu que per a nosaltres sou estudiants anònims, que penseu que per al professorat sou un número més entre tants. La veritat és que no és així; en absolut.

A vegades, ens trobem amb estudiants que fan tot el possible per passar despercebuts. Hi ha molts estudiants que, des d'una discreció infinita, ens doneu cada dia lliçons de vida. Hi ha estudiants que no hem tingut constància que estan malalts fins que ja porten el tercer tractament de quimioteràpia, o que gràcies a un company ens assabentem –gairebé de casualitat– que han tingut un accident de moto quan anaven a fer les pràctiques externes. Per això, m'agradaria contar-vos una experiència d'un d'aquests alumnes discrets que vaig viure fa uns anys. Són d'aquestes que et marquen a la vida com a professora.

Era un dia com un altre qualsevol, del mes de març, ja a prop de la primavera. Anava escoltant la ràdio per dirigir-me a fer la classe que començava a les nou del matí i, malauradament, ens aixecàvem amb un altre cas de violència de gènere en un poble de Catalunya. Una dona, que s'havia divorciat feia temps del pare del seu fill –i que teòricament havia refet la seva vida amb una altra persona–, va ser assassinada a mans de la seva actual parella. Malauradament, la quotidianitat amb la qual es presenten

aquests fets, a vegades, ens anestesia com a societat davant d'aquests drames humans. A les nou del matí va començar la classe; però, quan va arribar el descans, dues estudiants es van apropar a mi per comunicar-me que tot el grup estava molt afectat, perquè un dels seus companys era el fill de la dona assassinada aquell matí. La sang se'm va quedar gelada, i va ser molt difícil continuar la classe.

El pare d'aquest alumne, sense dir-li res al seu fill, va venir un dia pel seu compte al deganat per explicar-nos que tota la família, però molt especialment el noi, estava destrossat. L'estudiant se sentia molt malament pensant què hagués succeït si, en lloc d'haver-se quedat a Barcelona –a preparar els exàmens del segon trimestre–, aquell cap de setmana hagués anat al poble amb la seva mare. El pare va demanar si li podíem concedir un ajornament perquè la policia estava agafant proves i era impossible saltar-se el cordó policial per poder recuperar els apunts i els llibres, que estaven a la casa de la mare.

Us he de dir que el noi mai no va demanar res, ni un canvi de grup, ni un ajornament d'examen, ni que s'informés de la seva situació al professorat; absolutament res. No volia cap tracte especial, basat en algun pla d'acció tutorial; li donava totalment igual. Res valia la pena si la seva mare ja no estava amb ell. Tard o d'hora se'n sortiria i punt, la resta no tenia importància. Fins que un dia li van denegar la beca del Ministeri per continuar estudiant i necessitava un informe del nostre centre per poder acreditar la situació que havia viscut, per tal de finalitzar els seus estudis. A partir d'aquí vaig tenir la sort de conèixer aquest alumne i el seu coratge, les seves ganes de viure i de tirar cap endavant. I vaja si ho va fer!

Crec que aquest estudiant em va donar una lliçó de vida. Com tants estudiants que no demanen res, que estan en silenci, que no tenen cap afany de protagonisme, però que són molt importants per a nosaltres. Que han passat per situacions molt difícils, alguns d'ells amb tots els membres de la seva família a l'atur, que se'ls ha complicat molt continuar estudiant. O que han sofert processos de desnonament, com tantes famílies a Catalunya. Joves herois que ens donen grans lliçons. Estudiants que surten endavant, sense necessitat de tenir un familiar poderós, influent o ric, amb el seu coratge i esforç, amb el seu esperit de superació.

Des de la modèstia, la humilitat i la discreció, hi ha un gran nombre d'estudiants que us penseu que sou anònims per als professors i professores, però que, des de les vostres ganes de viure, ens doneu a nosaltres les vostres lliçons cada dia.

Poseu ganes de ser feliços, continueu superant els problemes i els entrebancs. Penseu que, malgrat la crisi econòmica, hi haurà algun moment en el qual trobareu un espai perquè algú us doni una oportunitat basada en el vostre mèrit i capacitat. Intenteu riure cada dia el màxim possible. Riure sempre dóna una miqueta més de vida. Hi ha moltes ocasions al dia per riure amb alguna persona estimada.

Per això jo, a tots vosaltres, especialment a aquests estudiants discrets que heu passat processos difícils, que no heu dit res, i que heu sabut tornar a somriure, us vull dedicar un fragment de la cançó de Lluís Llach: Que tinguem sort

*no demanis un camí planer,
ni estels d'argent,
ni un demà ple de promeses, sols
un poc de sort,
i que la vida ens doni un camí ben llarg.*

